

No comment. Z poetyki komentarza

Krzysztof Gajewski
Instytut Badań Literackich PAN

Łódź, 14 czerwca 2013

commentor → *commentatus, commentatio* myślenie,
rozumowanie, relacja, interpretacja

comminiscor → *commentus* pomysł, zamiar, wymysł, urojenie,
dowodzenie czegoś¹

com + mens

¹Słownik łacińsko-polski, red. J. Korpanty

comment wyrażona opinia na temat kogoś lub czegoś („No comment” — Charles Ross, rzecznik prasowy Białego Domu, 1950²)

commentary transmitowana przez media relacja z dziejącego się właśnie wydarzenia; książka lub artykuł objaśniające inną książkę, utwór literacki lub ideę³

²D. Harper, Online Etymology Dictionary,
<http://www.etymonline.com/index.php?search=comment>

³Longman Dictionary of Contemporary English, red. D. Summers, Londyn 2003.

komentarz (edytorski, filologiczny) zespół objaśnień tekstu literackiego będący jednym z elementów edycji tego tekstu

komentarz autorski element dyskursu narratora auktorialnego⁴

komentarz prasowy artykuł lub wypowiedź o charakterze publicystycznym⁵

⁴M. Głowiński, T. Kostkiewiczowa, A. Okopień-Sławińska, J. Sławiński, Słownik terminów literackich, Wrocław 1998

⁵Słownik rodzajów i gatunków literackich, red. G. Gazda, S. Tyniecka-Makowska, Kraków 2006.

- Funkcje komentarza filologicznego
 - wyjaśnienie form językowych
 - informacje faktograficzne
 - wyjaśnienia aluzji
 - objaśnienia miejsc wymagających specjalistycznej wiedzy
 - wskazanie miejsc niezrozumiałych dla komentatora⁶
- Funkcje komentarza autorskiego
 - ocena, wartościowanie, wyjaśnienie zdarzeń, postaw, sytuacji⁷

⁶Słownik terminów literackich, op. cit.

⁷Słownik rodzajów i gatunków literackich, op. cit.

Charakterystyka komentarza

- FOCUS** Komentarz koncentruje się na jednym przedmocie (tekście, obrazie, zdarzeniu) lub jego części.
- PRESENCE** Komentarz nie zastępuje swego przedmiotu, ale zachowuje jego obecność i strukturę.
- DILATION** Komentarz pozostaje do swego przedmiotu w relacji równoległości (towarzyszy mu) oraz prostopadłości (przerywa jego tok).
- COPIA** Komentarz zachowuje proporcję rozmiaru w stosunku do swego przedmiotu.
- PROLIFERATION** Komentarz sprzyja rozmnożeniu znaczeń, idei i odniesień, nie potrzebuje jednej tezy głównej.
- ACCESS** Komentarz zapewnia interpretacyjny dostęp do swego przedmiotu poprzez kolejną próbę jego zrozumienia⁸.

⁸Nicola Masciandaro, About, <http://glossator.org/about/>

Dzieje gatunku

- komentarze filologów aleksandryjskich do Homera
- komentarze Serwiusza do dzieł Wergiliusza
- Juliusz Cezar, *Commentarii de bello gallico* (Pamiętniki o wojnie galijskiej; *Commentarius* = książka)
- Awerroesa do Arystotelesa
- komentarze do Biblii: Orygenes, św. Hieronim, św. Tomasz
- Pelagiusz, Komentarze do listów św. Pawła
- Jan Kalwin, Komentarze do Pisma Świętego

komentarze są dziś najczęstszą formą trwającego nieustannie, opartego na piśmie dyskursu w przestrzeni nowych nowych mediów⁹

⁹Paul Levinson, *Nowe nowe media*, przeł. M. Zawadzka, Kraków 2010, s. 43.

- jeden z głównych gatunków tekstu elektronicznego¹⁰
- jeden z podstawowych przejawów kultury uczestnictwa¹¹
- gatunek pasożytniczy¹²
- wreader¹³
- kultura remiksu¹⁴

¹⁰Jan Grzenia, *Komunikacja językowa w Internecie*, Warszawa 2007, s. 152.

¹¹Henry Jenkins, *Fans, Bloggers, and Gamers: Exploring Participatory Culture*. New York: New York University Press 2006; Mirko Tobias Schäfer, *Bastard Culture! How User Participation Transforms Cultural Production*, Amsterdam 2011.

¹²Christina S. Kraus, Introduction, w: *The Classical Commentary. Histories, Practices, Theory*, red. Roy K. Gibson, Christina S. Kraus, Lejda 2002. s. 1

¹³G. Landow, *Hypertext: The Convergence of Contemporary Critical Theory and Technology*, 1991

¹⁴Lawrence Lessig, *Remiks. Aby sztuka i biznes rozkwitały w hybrydowej gospodarce*, przeł. R. Próchniak, Warszawa 2009.

komentarz programistyczny — część tekstu źródłowego programu ignorowana przez kompilator/interpreter i przeznaczona jedynie dla człowieka (odkomentować)

```
# this program prints "Hello World" to the screen and then quits  
print "Hello World!"
```

komentarz internetowy

~Green do ~Stary: Nie bredź więcej swoich propagandowych agitek. Przeczytaj ze 100 historycznych książek, wtedy będziesz mógł mówić z sensem.

dzisiaj, 05:57 | ocena: 🗳️ 75% | odpowiedzi: 13

ocień: 🗳️ 👍 | odpowiedź | ▼

- „głos ludu”, „grecki chór”, element demokratyzacji nowych mediów
- promocja własnej strony
- korekta komentowanego tekstu, komunikacja z autorem
- narzędzie dla trolli¹⁵

¹⁵Paul Levinson, op. cit., s. 43-46.

- trolling (*troll for fish*), Antek Emigrant, „głupi jak komentarz w onecie”
- Prawo Godwina (*reductio ad Hitlerum*, 1990)

Morfologia komentarza elektronicznego

1. nick autora
2. nick adresata
3. czas publikacji
4. avatar
5. temat
6. treść
7. ocena
8. przyciski umożliwiające ocenę
9. łącze do odpowiedzi
10. przycisk umożliwiający odpowiedź
11. przycisk umożliwiający zgłoszenie naruszenia regulaminu
12. wtyczka społecznościowa
13. stopka

(wp.pl, onet.pl, interia.pl, gazeta.pl, youtube.pl, facebook, wykop.pl)

Tagi: Planetoida, Księżyc, NASA, Badania

Planetoida pędzi w kierunku naszej planety

27 maja, 06:58

W najbliższy piątek, 31 maja, niespełna 6 milionów kilometrów od Ziemi, przeleci duża planetoida oznaczona symbolem 1998 QE2 - informuje serwis NASA o nazwie SpaceWeather.com. Naszej planecie nie grozi jednak żadne niebezpieczeństwo - zapewniają naukowcy.

Fot. Thinkstock

Jak przypominają astronomowie, przeloty małych planetoid blisko Ziemi zdarzają się stosunkowo często. W zasadzie nie ma miesiąca, w którym w odległości porównywalnej z dystansem dzielącym Ziemię od Księżyca (384 tys. km) lub trochę większym nie przeleciałoby kilka planetoid o rozmiarach od kilkunastu do kilkuset metrów.

Znacznie rzadziej w bliskiej okolicy Ziemi pojawiają się ciała o rozmiarach rzędu pół kilometra, a większe od 1 kilometra to już prawdziwa rzadkość. Do takiego spotkania dojdzie jednak w najbliższym czasie. 31 maja w odległości 15,2 razy większej niż dystans Ziemia - Księżyc przeleci planetoida 1998 QE2, której rozmiar naukowcy szacują na prawie 2

kilometry.

REKLAMA

Całość

- 375 komentarzy
- 27 maja, 7:05 — 28 maja 22:17 = 39h12m
- nowy komentarz średnio co 6 minut

Próbka badawcza (19.000. znaków, dla porównania artykuł — 2000 znaków)

- 122 komentarze
- 27 maja, 7:05 — 9:26 = 2h21m
- nowy komentarz średnio co minutę

Klasyfikacja komentarzy ze względu na poziom tekstowy

- komentarz pierwszego poziomu
 - ~Konsul : "Na szczęście uczeni z dużą dokładnością określili orbitę 1998 QE2..." To szczęście nazywa się PRACA.
- komentarz drugiego poziomu (metakomentarz)
 - ~... do ~Konsul: Przede wszystkim WIEDZA.

Typologia postaw komentatorskich

Elementy kilku postaw mogą się łączyć.

1. Afirmacja — pozytywna ocena komentowanego tekstu
2. Pytanie/dezyderat — prośba o wyjaśnienie, postulat uzupełnienia informacji podawanych przez tekst
3. Uzupełnienie/dialog — rozwinięcie myśli zawartych w komentowanym tekście
4. Korekta — sugestia poprawki językowej lub rzeczowej
5. Polemika — negatywna ocena tekstu lub negacja sądu zawartego w tekście poparta argumentami merytorycznymi
6. Dezawuacja — negatywna ocena ocena pozbawiona rzeczowej argumentacji
7. Impresja — refleksja luźno związana z tematem tekstu
8. Pasożytnictwo — Treść tekstu komentowanego stanowi pretekst do forsowania własnych tez nie wiążących się z nim bezpośrednio

Afirmacja

- *~kawusia do ~Konsul: BRAWO ! celna uwaga !*
- *~BRAWO NAUKOWCY : Dzięki naukowcom możemy odetchnąć z ulgą. Podziwiam precyzję obliczeń, bo to wszystko dotyczy 3 wymiarów a przecież z tej odległości oni obserwują z ruchomego punktu (Ziemia) jedynie na podstawie 2 wymiarowych zdjęć. 2 kilometry to po drobniczy w Rosji niedawno, która spowodowała znane skutki, to byłaby prawdziwa katastrofa dla cywilizacji.*
- *~Baja do ~Rafał: Masz rację i to jeszcze jaką bo pędzi i to wielkie jak cholera.*

Pytanie/dezyderat

- *~tjf : czym się różni asteroida od planetoidy*
- *~Taki, co chciałby popatrzeć na niebo : Panowie Astronomowie z ONETU! / Gdzie ta zapowiadana przez Was kometa, która miała być jaśniejsza od Księżyca? Podawajcie wiadomości astronomiczne bardziej realnie. Przy dzisiejszym zapyleniu powietrza i zniszczeniu środowiska nadmiernym oświetleniem dobrze byłoby chociaż w internecie wiedzieć, co się dzieje na niebie, bo zobaczyć nie można.*
- *~Krzysztof : a nie mogli podać dokładniejszej daty? Tacy pewni są wyliczeń orbity :)*

- *~tom : nawet gdyby miało udzerzyc w nasza planete cos wiekszego to bysmy sie dopiero dowiedzieli po fakcie - tak bylo przeciez niedawno w Rosji*
- *CARTHWIG do ~mechanik: Tak i dlatego na ileś milionów lat ziemia dostaje strzał planetoidą i zaczyna życie od nowa.*
- *~Rafal : A ja mam wrażenie że jednak coś pędzi w naszą stronę tylko nam się nie mówi. Może nie teraz , nie jutro ale pędzi i oni widza. Za dużo tych wiadomości pędzi, mija bezpiecznie, następna pędzi. Mamy być przyzwyczajeni do takich relacji. Kto więc napędza ta spirale oprócz mediów. Bo ktoś napędza inaczej nikt nie interesowałby się że coś daleko przelatuje obok planety.. Jest w tym jakiś sens. Natłok informacji po to aby okryć tą jedną.*

- *~jacek2090 : jak coś leci w kierunku to na pewno w to uderzy, piszcie inaczej bo matury byście nie zdali...*
- *~Wesoły wegetarianin do ~jacek2090: Kierunek to połowa "sukcesu" jeszcze musi mieć zwrot "do Ziemi".*
- *~:) do zeus47: Rób spację po przecinku będzie ładniej*

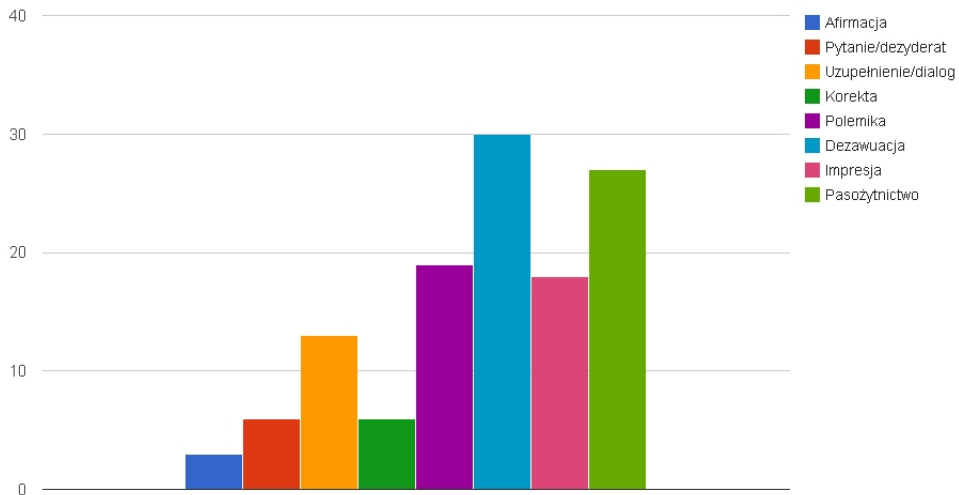
- *~Konsul : "Na szczęście uczeni z dużą dokładnością określili orbitę 1998 QE2..." To szczęście nazywa się PRACA.*
- *~;) do ~jacek2090: Gdy strzelasz i kula leci "w kierunku" tarczy to masz pewność że trafisz???*
Jesteś bardzo pewny siebie.
- *~Baja do ~Konsul: Nic nigdy nie da ci 100% pewności. Tego tylko możesz być pewien..*

- *~Kac : No i co z tego, i tak nie trafi.*
- *~ted : całe szczęście, że UCZENI określili, że planetoida przeleci tak daleko. Bez tego mogłaby walnąć w ziemię i byłoby po Uczonych... / ufff*
- *~Gwiazdny pył : Sam się sobie dziwię, że jeszcze tu siedzę i przeglądam tego szmatławca...*

- *~emma : Jaka szkoda, że nas ominie. To by rozwiązało, raz na zawsze, problem kryzysu światowego i globalnego ocieplenia.*
- *~zz : Zdarzenia takie uczą człowieka pokory, jakim jesteśmy "pyłkiem" niewiele znaczącym we wszechświecie gdzie siły natury mogą nas w każdej chwili "zdmuchnąć"*
- *~Fiki Miki : QE 2 - Queen Elizabeth 2 ... / Bedzie nowa krolowa Anglii. / Nostradamus to przewidzial,, / Jackowski tez cos o tym wspominal*

- *~zuza : zanim uderzy w ziemię to i tak Tusk zniszczy wszystko w Polsce*
- *~Gienia : Może pierdyknie w Biały Dom albo w Kneset !!! Modlę się o to od kilku już dni do Matki Jasnogórskiej*
- *~abp : najlepiej byłoby żeby pierdyknęło w klechów i pedziów.*

Ilość komentarzy wg postawy dominującej

Ilość w wybranej próbie — 27 (22%). W tym:

- obelga polityczna — 13 (48%)
- komentarze antykatolickie — 6 (22%)
- komentarze antysemityczne — 5 (19%)
- komentarze homofobiczne — 3 (11%)
- inne — 3 (11%)¹⁶

¹⁶Podane wielkości nie sumują się do 100%, gdyż jeden komentarz może należeć do kilku kategorii.

Bez komentarza.

Dziękuję za uwagę.